

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

SVBSTITUTIONEM factam pluribus institutis in omnibus bonis sub conditione, & per nomen collectivum, si omnes decesserint, ultimo morienti solū in omnibus bonis, nō aut in casu mortis alterius duntaxat, nec in illius portione facta esse, quae eos plures, quibus est facta substitutio, esse in ius substitutos, in casu huius consilij probatur.

CONSILIVM LXIX.

MISIS ijs, quae in plenti causa verē, ac iustititer praestantissimus iudex deduxit, per rationem eorū, q̄ aduocatus partis aduerſae cumulauit, & praeterea inspectis diligenter dicti aduocati replicationibus, in hoc solenni, & discreti articulo, mihi de iure videtur concludendum esse, quod per mortem Roberti, nec Ioānes Baptista substitutus ex substitutione, de qua in testamento Roberti, & cohaeres ipsius ad partem Roberti adimpleri potuerint, & consequenter ad illā filij ipsius admitti di sint tanquam haeredes ab intestato Roberti patris sui. Quod Io. Baptista ad partem illam admitti nō potuerit ex substitutione, probatur; quoniam i. si iustititer facta fuit substitutio pluribus in tota hereditate, seu in omnibus bonis, si oēs praecederint ipsi substituto, tunc substitutus non admittitur, nisi condicio in omnibus verificetur, ut quia omnes haeredes praecederint ipsi substituto, nam de proprietate nominis collectiui est, ut verificetur in omnibus; fallit autem hoc, quando substitutio esset facta pluribus liberis, & descendentes per nomen collectivum, & is qui iustititer esset in pari gradu cum substituto, quoniam tunc non attēta proprietate verborum ex praesumpta mente defuncti, substitutus admittitur, quamvis cōditio fuerit adimplenda in vno grauato tantum. hīdes mei §. cum ita. ff. de trebell. & ibi Bart. in si qui ita proprie loquitur. At in casu nostro substitutio non fuit facta filiis, nec descendentes, sed extraneis, & nepotibus ex fratre institutis per nomen collectivum, ergo non debet attendi praesumpta mens testatoris, ut in d. §. cum ita, sed proprietate verborum, a qua non est recedendum, nisi quando apparet de praesumpta mente. nō aliter ff. de leg. 3. Omnes igitur Ioan. Baptista praecedisse oportet ad hoc, ut ipse admitti possit, quoniam vno ex pluribus nō praecedente ipsi Io. Baptista. hīs quā dicere, omnes praecedisse Io. Baptista. hīs quā ducenta §. verum, & §. cum ita. ff. de rebus dub. & habetur per Pau. de Cast. in l. pen. C. de impu. in pen. col. in fi. & dicit Sali. in d. l. pen. in 2. col. ibi & est ratio, q̄ qñ testator substituit pluribus collectivē vel coniunctivē, tunc apparet testatorem velle cohaerem, & coniunctum debere praeferrī substituto. §. Secundo ad hoc, ut altero decedente, & sic adimplenda conditione in altero tantū, substitutus admittatur, etiam in casu, quo substitutio esset facta pluribus de conditionibus, requiritur, q̄ conditio fuerit adimplenda in persona vltimi decedentis, si enim in persona primi electi tantum adimplenda, substitutus non admittitur, & attenderetur proprietate verborum, & nominis collectivui, quia superesset persona, quae ex praesumpta mente defuncti excluderet substitutū, ita volunt doctrinae magis communiter in d. l. haeredes mei. §. cū ita per Alex. & alios tex. & ita volūt magis cōiter doc. ut per Alex. & alios in l. penul. C. de impuberum; & si hoc dicamus, quod pluribus descendentes esset facta substitutio, nōnē collectivū, ergo hoc dicendū est magis, quod si facta pluribus extraneis, & nō descendentes, tunc magis attenditur proprietate verborum, ut substitutus admittatur, sed in casu nostro oēs, & maxime Bart. in d. §. cū ita, sed in casu nostro

solam legitimam cum alijs bonis sibi tūc acquisitis ex dispositione statuti in dotem dedisse, non autem trebellianicā, quae tempore matrimonij sibi nondū erat acquisita: propterea q̄ statutū duntaxat vult mulierem censerī ea in dotem dare, quae ipsa tempore matrimonij tenebat, ac possidebat. Quare non comprehenduntur illa, quae caperet Trebellianica in bonis paternis pro restitutione fideicommissi eueniente illius conditione detrahenda: illa. n. nec detenta, nec possessa pro trebellianica dici poterant, cū nondum esset debita: nam cum trebellianica debita esset sub conditione, qua fideicō. factum fuit, d. c. Raynuius, cum alijs ante conditionis euentum non dicebatur debita, nec illius dies cessasse, nec venisse dici poterat l. cedere diem. ff. de verbo. signi. ¶ Cogitandum forte melius videtur esse, q̄ nec legitima, seu bona, quae loco legitima deberentur, possint dici in dotē data ex dispositione statuti: licet enim illa tēpore contracti matrimonij possint dici debita, q̄a legitima a die mortis testatoris purē debita fuit l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. testa. tamen occasione dictae legitimae nequeūt dici debita, & possessa, prout statutum requirit: qm̄ ante, quā bona pro legitima fuerint filia realiter assignata, nō possunt dici ab ipsa filia possessa ratione incertitudinis loci, & quotae, ut fuit doctrina Angeli in l. meminimus, quae est l. 2. C. qñ, & quibus certa pars lib. 10. & alij ibi. Areti. in l. 3. §. incertū. ff. de acqui. pos. & ibi Sozi. in prin. & addo Alex. in consil. 134. li. 4. Posset tñ, soluendo praedicta, huic motui vltimo responderi, q̄ licet ex praemissis bona ratione legitimae tempore matrimonij contracti nō possint dici verē, & proprie fuisse possessa a Vincetia filia, tamen negari nō pōt, quia illa salte fuerint detenta, ut clarē volūt scriben. allegati in d. §. incertū: & ad hoc, ut a muliere matrimonium simpliciter hēnte bona immobilia data in dotem censentur, sufficit, q̄ illo tēpore simpliciter ab ea detēta fuerint, ut in dicto statuto, ergo & c. ¶ Ad do tamen, q̄ statibus praemissis, solum data in dotem dicēt bona immobilia, & nō mobilia, quae de iure pro legitima deberi dicuntur, & consequenter non integra legitima in dotem data cēlebitur virtute statuti, quod solum de bonis immobilibus, non autem de mobilibus loquitur: sub legitima autem omnia bona pro tertia parte comprehenduntur, cum illa de bonis omnibus debeat l. scimus. §. repletionem. C. de inoffi. testa. habetur in l. marcellus. §. res quae. ff. ad treb. Quae omnia sunt bene notanda pro declaratione dicti statuti. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

- 1 Substitutus pluribus in tota hereditate, vel in oibus bonis, si oēs ipsi substituto praecederint, nō admittitur substitutus, nisi cōditiōe i oibus verificata: Fallit in substitutione facta pluribus liberis, & descendentes per nomen collectivum.
- 2 Et quid ad hoc, ut altero decedente, substitutus admittatur, requiratur.
- 3 Pluralitas in substitutione pupillari, & fideicommissaria facta pluribus etiam per nomen collectivum an, & quādo in singularitates resoluatur, & quādo non.
- 4 Substito si facta sit pluribus sub conditione, si oēs decedāt, & in tota hereditate, & altero decedente nullus supersit excludens ex praesumpta mente substitutum, illi, quibus facta est substitutio, non censentur inuicem substitui.
- 5 Substitio facta pluribus per nomen collectivum, qui non dicantur inuicem substitui, altero decedente, ad eius partē ille admittitur, qui intestato successurus est.
- 6 Trebellianica quoque detrahatur, quando substitutio fideicommissaria facta est pluribus per nomen collectivum, & in tota hereditate, & substitutus admittitur etiam ad partem eius tantum.

- 5 Cas. in d.l. pen. ¶ Itē infero secundo, ¶ q ex quo nec Ioa. Baptista, nec Astorgius, & sic nullus ex substitutione aliqua, & consequenter ex dispositione testatoris admitti ad partē Roberti potuit, ad eā is debuit admitti, q ipsi Roberto potuit succedere ab intestato, & ita est de mente Alex. in d.l. pater filia. §. i. & melius in d.l. penul. post alios, vt altero decedere admittatur superstes non ex substitutione aliqua, sed ex legibus dispositione, videlicet ab intestato, & consequenter ad partem dicti Roberti debebūt admitti filij ipsius, & nō eius frater Astorgius, nec Io. Baptista eius pater, argumento authen. cessante, iuncta authen. in successione C. de suis, & legitimis, vt etiam tangit, & sequitur Salicet. in d.l. pen. in vlt. col. ¶ Superesset modo rñdere adductis per aduocatū partis aduersariorum, qbus optimē fuit rñsum per excellēssimū dñm Auditorem, & ideo super his vltimis nō insisto, præsertim qm̄ ex dictis supra colligi ēt pōt clara rñsio, nā si p̄sumpta mens testatoris facit cessare p̄prietatē verborū collectiuū, vt pbat tex. in d. §. cum ita, & ibi Bart. expressē, & doc. oēs, & si verū sit, q̄ p̄sumpta mens solum dicitur extare, qñ substitutio est facta descendētibz, qui ex p̄sumpta mente testatoris excludunt substitutū, vt dicunt cōiter doctores, & refert Sozi. in d. §. cum ita in 2. col. ergo qñ substitutio non fuit facta descendētibz, nē illis, qui ex p̄sumpta mente, nec ab intestato excludunt substitutum, sequitur, q̄ tunc debet attendi p̄prietas nominis collectiuū, videlicet, q̄ oēs grauati decedat, & in omnibus adimpleat conditio ante, q̄ possit admitti. Sed in casu nostro substitutio per nomen collectiuū fuit facta pluribus non descendētibz, nec illis, q̄ ex p̄sumpta mente defuncti, nec ab intestato excludunt substitutum, vt patet, & dictū fuit, ergo substitutus ex substitutione admitti non potuit, nisi omnibus institutis p̄cederēt, videlicet Robertus, & sic in primo, & non in vltimo solum purificata fuerit conditio, sequitur, q̄ ipse substitutus non potuit admitti, & præsertim in casu nostro, in quo substitutio facta fuit post mortem omnium in omnibus bonis, & iuribus hæreditatis per ea, q̄ plenē dixi. ¶ Præterea animaduertatur diligenter, qm̄ ēt posito absque p̄iudicio veritatis, q̄ ipse Io. Baptista substitutus potuerit admitti ad partem Roberti, qui p̄decessit, ex substitutione fideicommissaria, de qua nos loquimur (qđ tñ est falsū, vt dictū est) tñ negari nō pōt, qñ ex parte illa Roberti detrahi possit quarta trebellianica p̄ hñdes, hoc est per filios Roberti; ¶ qm̄ ēt p̄prie in terminis nostris, qñ substitutio fideicommissaria est facta pluribus per nomen collectiuū, & in tota hæreditate, substitutus, qui admittitur etiam ad partē alterius tñ, debet admitti detrahta quarta trebellianica per hæredem grauati, vt voluit Alex. post Nicolaum de Marha. in d.l. pater filiam §. i. in 4. col. ff. ad legem falcidiam, facit tex. in l. precibus C. de impuberū, & hoc in se nullum habet dubium, ergo in casu nostro filij Roberti, qui sunt eius hæredes, poterūt soluere de illa quarta trebellianica, quæ est longē maior, quā sit quātitas debita ipsi magistro Francisco creditori agenti vigore literæ cambij scriptæ per dictū Robertum, & sic ex prædictis omnibus apparet, filios dicti Roberti esse soluendo, & habere in bonis, vnde possint soluere debitum paternum contractū vigore dictæ literæ cambij, quæ omnis friuolis exceptionibus, & fraudibus debitorū, sunt illico mandandæ executioni: Reliqua suppleat perpicacia ingenij Excellentissimi domini Auditoris. Laus Deo.

SUMMARIUM.

- 1 Testm̄, in quo filius, vel filia fuerunt p̄teriti, non modo dicitur rumpi, aut contrabulari pōt, sed etiam ab alijs filijs qui instituti fuerunt, & quando hoc sit verum nū. 7.
- 2 Substitutio facta pluribus filijs institutis casu, quo vnus ex te alterū sine filijs decedat, restantes succedant, est valida, & reciproca, & quas substitutiones continet.
- 3 Substitutio facta filijs institutis sub conditione, si omnes decesserint sine liberis, vltimo morienti facta censetur, & filij inuicem substituti per fideicommissum dicuntur.
- 4 Hæredibus alicuius vnā cum ipso vocatis hæredes successores admittuntur, quando esset extraneus testator, & ceteri nē, & nū. 6.
- 5 Substitutus pluribus post omnī mortem quando vltimo morienti, & in portionibus omnium substitutus dicitur.
- 8 Filia dotata, & maritata à patre pōt ab eo in testm̄ p̄teriri, si tate statuto, q̄ filia dotata, & maritata à patre nō amplius possint habere regressum ad p̄teritū hæredem tam paternā, q̄ maternā, sed sint, & esse debent testat. & contenta dotibus sibi datis.
- 9 Filia exclusa ab hæreditate, & successione patris propter masculos habetur pro extranea.
- 10 Et dotata non potest ad supplementum legitimæ agere, si nō detur, vt dote data contenta esse debeat.
- 11 Testator si primo institutis filiabus in rebus certis, p̄ter filios masculos hæredes vnuerſaliter instituerit, & si de decederet sine liberis, Titium substituerit, filij tñ, & filia sub illa conditione, si oēs decederēt & c. comprehenduntur.
- 12 Petrus de Anchar. in cons. 67. reprehenditur.
- 13 Vniuersalis omnis etiam ad duos congruē adaptatur.
- 14 Clausula in fine posita quando ad oīa p̄cedentia refertur.
- 15 Filius Titio patri p̄mortuus non facit partem alteri filio substituti, vt is solum ad partem admittatur, quando vocati fuerunt Titius, & hæredes.
- 16 Pluribus substitutis alicui, si quis grauato ante eñtū substitutionis p̄cedat, substitutis ad totum ex iure accedendi admittuntur.

EPI TOME.

TESTATOR habens plures filias feminas, & filios masculos, illas primo in rebus certis instituit, hos autē deinde vniuersaliter, & si vnus aut alter sine filijs decederet, restantes succedere voluit, & in casu, quo oēs filij instituti decesserint ab intestato sine liberis, eisdē substituit Titium fratrem, & hñdes ipsius: Mortuus filius masculis omnibus, substitutis sororibus filiabus testatoris, vt supra, institutis, & hñdibus dicti Titij substitutis, sorores prædictæ excluduntur, & hæres præfati tantū ad omnē successione admittuntur.

CONSILIVM LXX.

DVBITATIONIBVS, quæ pro parte filiarum Magnifici domini Antonij factæ sunt super illius testamento, diligenter p̄spectis vnā cum ipso testamento, illud rñque vñ prima facie concludendum, q̄ Caesar filius, & hñs Raynaldi vltimo loco Testm̄ substituti sit excludendus, & nō admittendus ex substitutione facta in testm̄, sed ad dictas filias testatoris sorores dñi Ioannis, & aliorum fratrum institutorum bona hæreditatis, de quibus agitur, spectare, & peruenire debeant. Nā, vt in facto p̄supponit, testator plures habuit filias quarū vnā in testm̄ p̄terijt, nullamq̄ de ea mentionem fecit, ¶ quo factum est, vt illius p̄teritione testamentū ipso iure fuerit nullum, vel potuerit rumpi per bonorū possessionē contrabulari, vt in §. ad quoque capitulum in authen. vt cum de appellat. cognoscen. §. i. institui de exhæredat. liberorum. l. i. p.